کارگاه زندگی

خودشناسی قفل‌های بسته زندگی را باز می‌کند

وقتی خودمان را نمی‌شناسیم، چطور می‌توانیم ارتباط درستی با اطرافیان‌مان برقرار کنیم؟ بدیهی است نشناختن خود و نداشتن مهارت‌های ارتباطی، به اصلی‌ترین معضل ارتباطات درون خانوادگی جامعه امروز تبدیل شده است. بنابراین برای حل این پیش از هرچیز باید نیازهای ذهنی خودمان را بشناسیم و بعد از آن هم متناسب با آن خواسته‌ها و نیازها، نحوه روابط خود را اصلاح کنیم.

این موضوع آنقدر اهمیت دارد که حتی در توصیه‌های بهداشت سلامت روان هم با درجه بالایی از اهمیت گنجانده شده‌است؛ چنان‌که خداشناسی، خودشناسی، دگرشناسی و کار، از معیارهای بررسی بهداشت روان به حساب آمده و برای انسجام خانواده باید این معیارها را در زندگی پیاده کنیم. اما این اصلاح چطور ممکن است؟ خودشناسی و خداشناسی، اولین قدم اصلاح است؛ آنقدر که بتوانیم متناسب با توانایی و استعداد خود جلو برویم. آن‌وقت است که شاید به عنوان گام دوم بتوانیم بر مساله دگرشناسی تمرکز کنیم.

علاوه بر آن، یکی از مباحثی که ارتباطات درون خانوادگی را تقویت می‌کند، پررنگ کردن خدا در زندگی است چون هنگام عبادت، هورمون‌های لذت‌بخش در مغز ترشح می‌شود.

یادداشت

اقتصادی که از فرهنگ ریشه می‌گیرد

اسماعیل چراغی
کارشناس جمعیت

روند کاهشی جمعیت، زنگ خطری جدی برای آینده کشور محسوب می‌شود؛ زنگ خطری که اگر جدی گرفته نشود، می‌تواند ابعاد مختلفی از زندگی خانوادگی و اجتماعی کشور را در چند سال آینده تحت تاثیر قرار بدهد اما چرا ما امروز به این درجه از بحران سالمندی و جمعیت رسیده‌ایم؟ طبیعتا عوامل مختلفی از جمله علل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و... در این میان تاثیرگذار است. اما اگر بخواهیم درجه این عوامل برای رسیدن به موقعیت فعلی را سهم‌بندی کنیم، سهم علل فرهنگی و اجتماعی بیش از علل‌های دیگر است؛ موضوعی که ممکن است از نظر برخی عجیب به نظر برسد و عوامل اقتصادی را اولویت این عوامل بدانند اما شخصا فکر می‌کنم عوامل فرهنگی مبتنی بر اقتصاد، تاثیرگذارترین این علت‌ها در روند کاهشی جمعیت است. البته بدون شک اقتصاد در پیشبرد این روند تاثیرگذار است؛ چرا که وقتی قدرت خرید مردم پایین است و گذران زندگی هزینه بالایی دارد، تمایل افراد جامعه به تشکیل خانواده و از آن مهم‌تر، فرزندآوری کاهش پیدا می‌کند. اما با وجود این، بازهم نمی‌توانیم منکر عوامل فرهنگی و اجتماعی باشیم. شخصا فکر می‌کنم بالا رفتن سن ازدواج در بین جوان‌ها ناشی از رسومات غلطی است که در گذشته وجود نداشت و امروز مانعی بزرگ برای ازدواج شده‌است. در گذشته ازدواج کردن آسان بود و طلاق گرفتن سخت انجام می‌شد؛ چرا که آدم‌ها با کمترین امکانات وارد زندگی می‌شدند و انتظاری به جز این هم نداشتند اما حالا چه؟ سنت‌های سخت و غلطی به ازدواج اضافه شده که طبیعتا هزینه‌بردار است. از تهیه یک جهیزیه کامل تا برگزاری عروسی و تعیین مهریه‌های بالا که از اصلی‌ترین صدمات فرهنگی مبتنی بر اقتصاد است، که نهایتا به منصرف شدن جوان‌ها از ازدواج و فرزندآوری ختم می‌شود. برای همین است که بسیاری از کارشناسان معتقدند باید پیکره فرهنگ را بتراشیم تا عوامل اقتصادی تا این اندازه مانعی برای افزایش جمعیت نباشد.

لزوم ورود دستگاه‌های نظارتی به ماجرای کودکان کار

کودکان مشغول کارند!

حامد سرلکی
روزنامه‌نگار

رذیلت یا فضیلت دانستن درآمدزایی به واسطه بهره‌کشی از کودکان یکی از نکات کلیدی پیرامون «کودکان اینستاگرامی» بوده، به نوعی که ایده اصلی برخی از خانواده‌های پشتیبان، براساس «هوش مالی» یا «سرمایه‌گذاری برای آتیه کودک» تقسیم‌بندی شده‌است. شاید شما این جمله «کودک ما باهوش است» و «این موضوع برای آینده خود اوست» را به‌کرات شنیده باشید. حاصل تفکر لحظه‌ای و درماندگی در «آن امروزی جامعه» بدون درنظرگرفتن هویت جمعی افراد و فواید هر فرد برای ساخت محیط خود دو عامل پنهان‌شده در تفکر خانواده‌ای پشتیبان است. ورود کودک به مادون انجمادی از «توجه» و «ثروت» و درغلتیدن میان آگهی‌های متوالی و سرشار از بهره مالی، دنیایی کدرو ناامیدکننده را رقم خواهد زد.

فضایی که کودک رهاشده، بدون شکوفاشدن استعداد و تنها برای خدمت به یک «بستگان و وابستگان» امری را سپری و در زمانی که کودک به مقطع نوجوانی ورود کرده، دیگر اثری از آن «معصومیت درآمدزا» نیست.

شاید نخستین تصویری که از هنجار اجتماعی «کودکان‌کار» در ذهن مخاطبان مخابره می‌شود، کودکان خیابانی است که با تصویری گویا از برخی کاستی‌ها، دلخوش به فروش فال حافظ، شاخه‌ای گل یا نهایتا اگر قد آنها یاری کند، تمیزکردن شیشه خودروی شماست اما امروز و در جهان پیرامون ما که پدیده‌ها هر روز رنگی به خود گرفته و تغییرات با سرعتی مشابه سرعت نور در حال گذر است، تغییر ماهیت کودکان کار و حضور طبقه‌ای از خردسالان در فضای مجازی را باید پذیرفت؛ کودکان کار خیابانی به رنگی دیگر و در ساحت «کودکان اینستاگرامی» خود را نشان داده‌اند. این‌بار کودکان کار نه فارغ از خانواده و پشتیبان، بلکه صاحب یک تیم رسانه‌ای قوی، مدیربرنامه و خانواده‌هایی بوده که نه از داشتن کودک مورد نظر درخسرانند، که به داشتن کودک و به نوعی بهره‌ای از آن کودک می‌بالند.

بلعیدن فست‌فودها، ورود کودکان به صنعت عرضه پوشاک، لوازم آرایشی یا ایجاد تفنن از جنس خنده‌های کودکانه، دابسمش و یا تقلید از این و آن روان او را در حساس‌ترین سال‌های زندگی او نشانه گرفته‌است. سال‌هایی که شکل‌گیری زیربنای سلامت و شخصیت کودک در حال انجام است.

قانون و بهره‌کشی از کودکان در فضای مجازی

در نگاه اول، خانواده‌های صاحب کودکان مجازی، با دیکته‌سازی احساس مالکیت خود بر این فرزندان، مدخل ورود هرگونه نهاد، گروه یا افراد معترض به سوءاستفاده‌های مطرح شده را بسته‌اند. البته براساس ماده ۲۲ قانون حمایت از حقوق کودکان و نوجوانان، «هر نوع اذیت و آزار کودکان و نوجوانان که موجب شود به آنها صدمه جسمی، روانی و اخلاقی وارد شود و سلامت جسم و روان آنها را به مخاطره بیندازد، ممنوع بوده و قانونگذار برای این موضوع جرم‌انگاری کرده‌است». تلقی قانونگذار از ایجاد صدمات جسمی و روانی بدون هیچ تفسیری کاملا مشخص است؛ به طور مثال کودکانی که مدل می‌شوند، ساعت‌ها گریم و برایشان صحنه‌سازی و صحنه‌آرایی انجام می‌شود تا در نهایت یک فیلم تبلیغی یک دقیقه‌ای تولید شود، لذا کارگردان برای تهیه این کلیپ، بارها فیلمبرداری را متوقف می‌کند تا صحنه دلخواهش به دست آید.

اما امروز موضوع کودکان کار و مقابله با سوءاستفاده از کودکان و نوجوانان به عنوان یک دغدغه همگانی طی چند سال اخیر از سوی قوای سه‌گانه مورد توجه قرار گرفته‌است. این موضوع زمانی اهمیت بیشتری پیدا کرد که تصاویری از سوءاستفاده از کودکان در بحث کار اجباری در فضای مجازی منتشر شد که بسیاری از آنها صرفا در جهت سوءاستفاده از احساسات مردم و تحریک حس ترحم مردم نسبت به این قربانیان و با هدف کسب درآمد از مردم صورت می‌گرفت.

درنهایت، خانواده این فرزندان باید به این آگاهی برسند که اساسا هر اقدامی از سوی سرپرستان یا والدین کودک یا هر شخص دیگری که با هدف کسب درآمد از اقدامات کودک صورت گیرد، مشمول مجازات بوده و قابل پیگرد است. این موضوع، طی روزهای اخیر به یکی از مهم‌ترین مباحث اجتماعی درباره حقوق کودکان و کارکردهای فضای مجازی تبدیل شده‌است. موضوعی که اصولا می‌توان به یک جرم مشهود بدل شود.

خانواده‌ها؛ متهم یا حامی؟!

این والدین هرچند ممکن است با قرار دادن جملات و عبارات فلسفی، اخلاقی، ادبی و حتی گاهی روانشناختی در ذیل پست‌هایشان به ظاهر وانمود کنند نسبت به دیدگاه دیگران بی‌توجه هستند و همه را به پیگیری اهداف شخصی ترغیب کنند اما در عمل، خودشان به عنوان یک الگو یا مشوق برای فرزندان‌شان، به آنها آموزش می‌دهند زمانی خوب هستی که بیش از دیگران مورد توجه هستی، چون در عمل و طی زندگی روزمره، زمانی بیش از سایر مواقع به کودکشان توجه می‌کنند که کودک کارهایی را انجام بدهد که در رسانه‌ها یا شبکه‌های اجتماعی بیشتر لایک بگیرد. متاسفانه این الگو و شیوه اعتماد به نفس و عزت نفس کودک را به هم می‌زند و تعامل‌ها و فعالیت‌هایش را وابسته به در نظرگرفتن دیدگاه دیگران جهت‌دهی کند، نه به سمت آنچه خوب و درست است. ثروت مستهلک شده توسط خانواده‌ها و نوجوان بدون انگیزه در بن‌بست فضای مجازی مانده بی آن‌که استعدادی از او کشف شود، نه برای کشور، محیط، خانواده یا هرچیز دیگر، بلکه برای خود او هم مفید نخواهد بود.

نکته

جرمی که باید عمومی تلقی شود

یکی از مسائلی که اساسا دست ضابطان قضایی را در قبال کودک‌آزاری حاصل از بهره‌کشی بسته است، مشهود نبودن مساله وقوع جرم است. توجهاتی که امروز توسط پلیس اطفال صورت گرفته و تحقیقاتی که در معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه‌قضاییه به ثبت رسیده‌است نیز بر این موضوع تأکید دارد. به نوعی علاوه بر اقتدار لازم برای ورود به موضوع بهره‌کشی از کودکان در فضای مجازی، مساله جرم‌انگاری قطعی این نوع آزار کودکان باید در میان نمایندگان، قانون قطعی تلقی شود. شاید در گذشته موضوع کودک‌آزاری تنها در محدوده مسائل مربوط به تشخیص مستقیم پزشکی‌قانونی بود اما ورود جامعه روان‌شناسان و روانپزشکان در حوزه آسیب‌های روانی و اخلاقی به کودک، باید به اولویت اصلی خود بازگردد. به نوعی این الزام احساس شده که تمام جرایم موضوع قانون حمایت از حقوق کودکان، جنبه عمومی گرفته و در نهایت بدون شکایت شاکی خصوصی، قابل تعقیب قرار گیرد و در صورت گذشت شاکی خصوصی، تعقیب متوقف نشود. خوشبختانه با سپری شدن مراحل پایانی تشکیل پلیس اطفال و نوجوانان به نظر می‌رسد، فعالان فضای مجازی فرصت خوبی برای گزارش این موارد به سازمان بهزیستی دارند تا علاوه بر رعایت قانون، از سوءاستفاده سرپرستان این اشخاص جلوگیری شود.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۶۲۰۰

جدول عادی

افقی: ۱) هواپیمای سریع- آویزان کردن- داروغه ۲) نوعی پارچه براق و لطیف- نوعی مخلوط شامل ذرات جامد که به صورت معلق در آب پراکنده‌اند ۳) درخت گرمسیری- چاردیواری مسقف- بی‌آغاز ۴) ابزار پهن کردن خمیر- نوعی بارانی- همه چیز را جمع می‌بندد ۵) پارچه مشبک- اندام تنفسی ماهی- برکشیدن شمشیر از غلاف ۶) مخفی- پایتخت نروژ- فام ۷) بالابر ماشین- هم معنی- دانش‌آموز عرب ۸) خدمتکار- ملازم- تلویزیون ۹) قسمت‌های آغازین- برتری- میوه ۱۰) مغرور- قدرت و توان- پرده سینما ۱۱) شفاعت‌کننده- فرودآینده- بالای مجلس ۱۲) شخص- بزرگوارتر- سیاره زحل ۱۳) رفتگر- امیدوار کردن- شب‌های عربی ۱۴) رمانی از نیکلای گوگول، نویسنده روسی- گشاینده ۱۵) قرار دادن- مورد نیاز عکاس- تکرار حرفی.

عمودی: ۱) بی‌باکی- نوعی شرط‌بندی ۲) تحمل- شهر ساحلی مهم کانادا- از نیروهای نظامی کشورمان ۳) لوله دودکش- کم شدن- پشت سر ۴) روشن و تابناک- دستوری- واحد اندازه‌گیری ظرفیت الکتریکی ۵) پرده‌داری خانه کعبه- فرومایه- رودی در فرانسه ۶) بله انگلیسی- فرزند نتیجه- تحسین توأم با شگفتی ۷) تقاضای محترمانه- سرشماری- سلام ۸) آزمون چند گزینه‌ای- زنده‌یاد- پیش ۹) همسایه چین- ظرف هنری- مدرسه بزرگسالان ۱۰) شانس- موجود زنده‌ای که برای زندگی نیازمند اکسیژن است- دشمن آتش ۱۱) ضمیر اول- برادری- نوعی تفنگ شکاری ۱۲) رشک بردن- شهری در انگلستان- آسوده‌خاطر ۱۳) دارای نوک بسیار باریک- لطافت- پیشه‌وران ۱۴) ساختمانی فلزی با سقف بلند- تخم‌مرغ عسلی- پارچه کهنه ۱۵) موسس- بوی خوش.

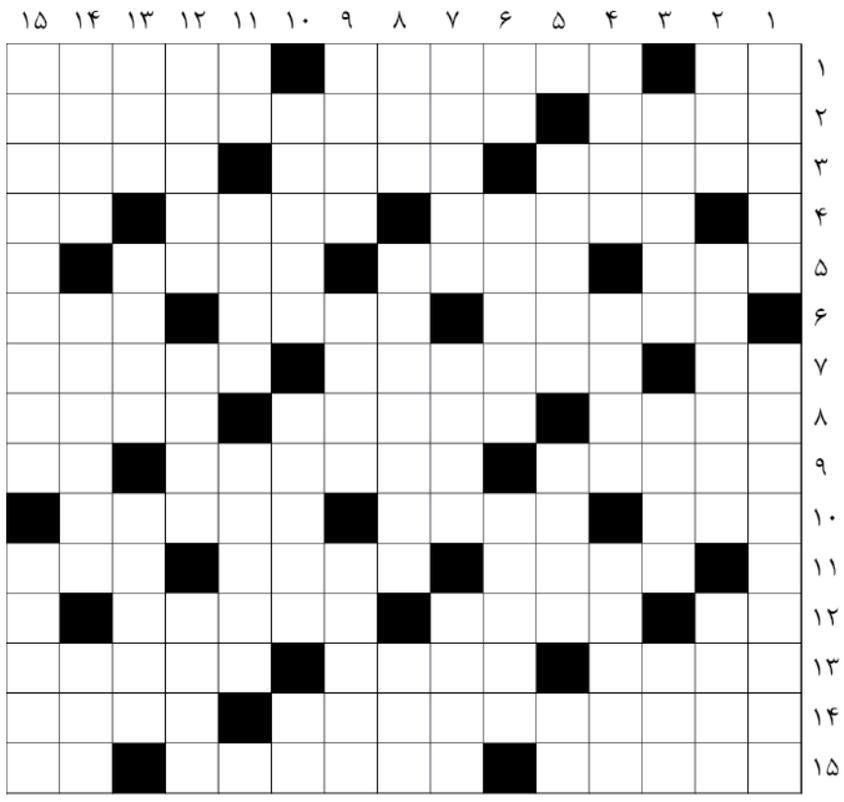

جدول ویژه

افقی: ۱) آبکی- دریاچه خشک شده استان فارس- بهشت ۲) آخرین حد چیزی- رمانی علمی تخیلی نوشته ایتالو کالوینو ایتالیایی ۳) شیوه و روش- همشیره- بندری در غرب سیبری ۴) عنکبوت- موش خرما- پهلوان ۵) لکنت ناگهانی زبان- کارکشته- سخن چینی ۶)... گفتیم و عشق آغاز شد- پاسبان قدیم- واحد اندازه‌گیری توان الکتریکی ۷) شیوه- شهری در خوزستان- چراغ خوراک پزی قدیم ۸) کنکاش- از قالب‌های شعر فارسی- سبزی سالاد ۹) باریک‌بینی- نام ماندگار موسیقی آلمان- دوتا نون ۱۰) طولانی‌ترین رشته‌کوه جهان- سخن درگوشی- شکست‌خورده ۱۱) شهری در آذربایجان غربی- پشت سر هم- ناامید ۱۲) غذای رقیق- مشاهده کردن- نجات یافتن ۱۳) شعله آتش- نقاش نامدار اسپانیایی- در هر زمان ۱۴) از صحابه پیامبر اکرم(ص) و از کاتبان وحی- شبیه شیشه ۱۵) روز جمعه- ورزشی با کفش اسکیت- چای خارجی.

عمودی: ۱) دادخواهی- مجموعه شعری سروده آراگون، شاعر فرانسوی ۲) فلج- درنوردیدن- تابلویی زیبا اثر استاد فرشچیان ۳) برخورد- زعفران- دستی ۴) آشوب- طولانی‌ترین مرز ایران با این کشور است- عید اضحی ۵) فاش‌شده- دین رایج در هند- خوب ۶) حمله نظامی- زمان سنج- جستن ۷) حدس- گل خیری- غمگینی ۸) تربیت صحیح- معادل فارسی اینترنت- عشق بیگانه ۹) همسایه لیبی و الجزایر- مقدار کمی از نوشیدنی- اصطلاحی در فوتبال ۱۰) طبیعت- روزانه- پایتخت باستانی مصر ۱۱) قیمت بازاری- از هفت سین- وقف‌نامه ۱۲) گوشه‌ای در دستگاه نوا- جوش صورت- اسبابی در باشگاه پرورش اندام ۱۳) کمند- سرور و آقا- ادویه معطر ۱۴) ناحیه‌ای در شمال شرقی ایتالیا- نویسنده آمریکایی داستان ارمغان مغان- دیرفهم ۱۵) نوعی دستگاه شتاب دهنده مغناطیسی- سراینده صدای پای آب.

حل جدول عادی شماره ۶۱۹۹

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ا	خ	و	ا	ن	■	ف	و	ک	و	س	■	ش	م	ا
۲	ی	ا	■	ب	ر	ک	ن	د	ن	■	م	ج	ت	ب	ی
۳	■	ر	ه	ا	و	ر	د	■	س	پ	ی	د	■	ن	س
۴	ش	ج	ر	■	ن	و	ق	ا	■	ا	ر	ا	ر	ا	ت
۵	ه	ی	■	ا	ش	ی	ر	ط	ل	ا	ی	■	ی	و	ک
۶	ی	د	ل	م	■	ه	■	س	ه	ا	■	ی	و	ک	ا
۷	د	س	ت	ا	ر	■	ن	ی	ا	ش	■	ف	ل	ه	
۸	ا	و	■	ن	ی	ن	ی	■	ر	ش	ا	د	■	پ	ف
۹	ب	ا	ک	■	خ	ی	ر	ا	ت	م	ا	ر	ض		
۱۰	ش	ل	ا	ق	■	ک	ن	ز	■	ت	ل	ا	ن	■	ا
۱۱	ن	■	و	ل	ی	ن	ک	ت	و	ن	■	م	ی	ش	ی
۱۲	ا	م	ر	ی	ک	ا	■	ک	ر	و	ک	■	ا	ب	ی
۱۳	س	ه	■	ا	س	م	ش	■	د	ر	ی	ا	ب	د	■
۱۴	ا	ی	ر	ن	ا	■	پ	ر	ن	ی	ا	ن	■	ی	خ
۱۵	ن	ا	ب	■	ن	و	ش	ت	ه	■	ن	ا	س	ز	ا

حل جدول عادی شماره ۶۱۹۹

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ا	ر	ک	ب	م	■	م	ر	ت	ع	ش	■	پ	ا	س
۲	ه	ن	■	ب	ن	د	ا	و	ر	■	م	ض	ا	ر	ع
۳	■	ک	ا	و	ی	ا	ل	■	ف	ر	ا	ر	■	ج	ی
۴	ا	ر	ت	■	ع	ل	و	م	■	خ	ط	و	ا	ح	د
۵	س	ز	ا	ر	■	ب	ا	ت	ش	ه	ر	ی	■	ا	
۶	م	■	ل	ا	ک	ی	■	خ	و	ی	■	ت	ا	ی	ر
۷	ا	ن	ی	و	ن	■	ک	م	ب	ز	ه	■	پ	ر	د
۸	ع	ر	■	ر	ا	س	ت	■	ر	ه	ر	و	■	ا	و
۹	ی	م	ن	■	م	ر	م	ه	■	ن	م	ا	ق	ب	
۱۰	ل	ش	ک	ر	■	ب	ا	خ	■	م	ز	ی	ن	■	ا
۱۱	ر	■	ت	و	ب	ه	ن	ص	و	ح	■	ز	ا	ی	د
۱۲	ا	ل	ه	ی	ا	ت	■	ت	ا	ل	س	■	ر	ا	ی
۱۳	ی	ا	■	ا	ت	و	ر	■	ن	ا	م	م	ک	ن	
۱۴	ی	م	ا	ن	ی	ا	■	ر	ی	ت	ر	ه	■	و	ر
۱۵	ن	ی	ت	■	ک	ا	ه	ک	ل	■	ا	ر	ت	ش	ا

گزارش ۲

امنیت برای کودکان

دو ماه دیگر، پلیس اطفال و نوجوان شروع به کار می‌کند

لیلا شوقی
گروه جامعه

روزی نیست که خبر ناگواری از کودکان و نوجوانان منتشر نشود. یک روز کودکی به قتل می‌رسد و روز دیگر نوجوانی ربوده می‌شود. شاید به همین دلیل است که نام پلیس اطفال و نوجوانان این روزها شنیده می‌شود؛ پلیسی که قرار است امنیت این گروه را حفظ کند. لزوم حضور پلیس ویژه اطفال و نوجوانان اما زمانی مهم می‌شود که بدانیم بیش از یک‌سوم جمعیت ایرانی در رده سنی کودک و نوجوان و زیر ۱۸ سال قرار دارند. به گفته اعضای مجلس شورای اسلامی تا دو ماه دیگر این پلیس شروع به کار می‌کند.

درست یک سال از عمر لایحه پلیس ویژه اطفال و نوجوانان می‌گذرد. روز ۲۶ اردیبهشت پارسال بود که در جلسه هیات دولت با رئیس جمهوری وقت لایحه تشکیل پلیس اطفال و نوجوانان بررسی و تصویب شد.

لزوم تشکیل پلیس ویژه

حسن نوروزی، عضو کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی به ما می‌گوید تشکیل پلیس ویژه اطفال و نوجوانان ضروری است. او توضیح می‌دهد آسیب‌شناسی کودکان از نظر رفتاری و روانی در زمان مواجهه با جرم اهمیت دارد، بنابراین یک پلیس کاربلد، فردی است که روان‌شناسی کودک می‌داند، فردی که می‌تواند از کودک در زمان بحران حمایت کند، است. از نظر او، پلیسی که در زمینه موادمخدر کار می‌کند، گزینه مناسبی برای مواجهه با کودک در زمان بحران نیست. او معتقد است تشکیل پلیس ویژه اطفال برگ برنده نیروی انتظامی و انقلاب اسلامی است.

لایحه چه می‌گوید؟

اهمیت تشکیل پلیس ویژه اطفال روشن است اما مواد لایحه تصویبی چه می‌گوید؟ لایحه ۵۸ ماده دارد اما در مهم‌ترین ماده‌ها آمده‌است پلیس ویژه اطفال و نوجوانان با همکاری مسؤولان مدارس و مربیان، مددکاران اجتماعی یا اشخاص غیردولتی کارگروه مدرسه امن برای شناسایی و کاهش آسیب در مدرسه، شناسایی اطفال و نوجوانان نیازمند حمایت تشکیل می‌دهند. پس از آن اقدامات حمایتی اولیه در مورد کودکان یا معرفی به مراجع حمایتی و درمانی و برگزاری جلسات مشاوره با طفل و نوجوان، خانواده یا دیگر اشخاص مرتبط با او انجام می‌شود. بعد از تصویب لایحه، مهلت یکساله به پلیس داده‌شد تا پلیس اطفال و نوجوانان تشکیل شود. حالا مهلت یکساله تمام شده‌است. نوروزی می‌گوید کارگروهی برای تشکیل پلیس ویژه اطفال در مجلس شورای اسلامی تشکیل شده‌است و به زودی شرایط تشکیل پلیس در مجلس بررسی می‌شود. او خبر می‌دهد تا دو ماه دیگر، کشور پلیس اطفال و نوجوان خواهد داشت.